

1929

Dành tặng Nora

Kỷ niệm về một thế giới đã rời xa

Chương I

Có gì trong một cái tên?

Ngày xưa ngày xưa - cụm từ gợi ta nghĩ đến cách thích hợp duy nhất để mở đầu câu chuyện, là cách duy nhất gợi nên hơi hướng của những chuyện lãng mạn và những xứ sở thần tiên - tất cả các thành viên vô cùng khăng khít của nhà Lesley đã tập hợp tại Dải Vân Sam để mừng sinh nhật cụ bà như thường lệ. Và cũng là để đặt tên cho con của Lorraine. Thật là buồn lòng ghê gớm, như dì Nina đã thốt lên thống thiết, rằng cô bé con đã đến với thế giới tròn bốn tháng mà vẫn chưa có một cái tên. Nhưng họ có thể làm gì khác, khi mà Leander yêu quý đáng thương đã đột ngột ra đi hai tuần trước khi con gái anh chào đời và Lorraine tội nghiệp thì đã đau buồn đến

đổ bệnh hàng tuần sau đó? Nhân nhắc đến chuyện đau ốm, giờ cô ấy vẫn chưa khỏe hẳn. Và ai cũng biết rằng gia đình cô ấy có tiền sử bệnh lao.

Dì Nina không thực sự là dì - ít nhất là không phải dì của ai trong gia đình Lesley. Bà chỉ là một người họ hàng. Truyền thống của nhà Lesley là gọi tất cả mọi người là "chú" và "dì" một khi họ quá lớn tuổi, để tránh gọi cả tên cả họ trước mặt lũ trẻ. Trong câu chuyện này sẽ xuất hiện nhiều cực kỳ những bà dì và ông chú như thế - và cũng có cả một vài bà dì và ông chú thật¹. Tôi sẽ không dừng lại để giải thích họ thuộc loại nào. Vì việc đó không quan trọng. Họ đều là nhà Lesley hoặc kết hôn với người nhà Lesley. Chỉ biết thế là đủ. Bạn thuộc dòng dõi vương giả nếu là người nhà Lesley. Thậm chí phả hệ của những con mèo của họ cũng được biết tới.

Tất cả người nhà Lesley đều yêu mến con của Lorraine. Họ đều đồng lòng rằng mình yêu mến Leander - chắc có lẽ đây là điều duy nhất họ từng được biết đến là đã đồng lòng. Và đã ba mươi năm rồi mới có một em bé ở Dải Vân Sam. Cụ bà đã hơn một lần rầu rĩ nói rằng những điều tốt đẹp xưa cũ đang dần biến mất. Vậy là sự xuất hiện của cô bé gái nhỏ này đáng lẽ đã được chào đón với sự vui mừng hân hoan, nếu không vì cái chết của Leander và tình trạng ốm đau kéo dài của Lorraine. Giờ thì sinh nhật cụ bà đã đến, và nhà Lesley đã có lý do chính đáng cho cuộc vui bị trì

1. Do tác phẩm xuất hiện khá nhiều người họ hàng gần và xa của cô bé Marigold không rõ vai vế, bản dịch thống nhất là "chú" và "dì" hoặc "ông chú", "bà dì" (trừ trường hợp vợ của chú sẽ là "thím")

hoãn này. Về chuyện cái tên, không có em bé nhà Lesley nào được đặt tên mà chưa có sự tham gia đóng góp ý kiến của tất cả những người họ hàng không sống quá xa để có thể tới được. Việc lựa chọn một cái tên phù hợp, trong mắt họ, là một chuyện quan trọng hơn nhiều so với lễ rửa tội đơn thuần. Và đặc biệt quan trọng hơn trong hoàn cảnh của một đứa bé mà cha thì không còn, mẹ thì là một linh hồn cũng khá ngọt ngào - nhưng bạn biết rồi đấy - ốm đau bệnh tật!

Dải Vân Sam, nơi an cư từ thuở xa xưa của nhà Lesley, nơi cụ bà, bà trẻ, cô Leander cùng với đứa bé và cô Salome Silversides đang sinh sống, nằm trên khu vực bến cảng, đủ xa khỏi ngôi làng Harmony để thuộc về vùng quê thực sự; nó là một ngôi nhà gạch màu kem - một ngôi nhà cũ xinh xắn rộng rãi - với nhiều dây leo quấn quanh tới nỗi trông nó như là một giàn thường xuân hơn là một ngôi nhà; nó như đang khoanh tay và nói: “Tôi sẽ nghỉ ngơi một chút.” Trước đây nó từng nằm trên cảng Harmony đẹp đẽ; với những con sóng trong lành, gần tới nỗi vào những đợt bão mùa thu, những bọt sóng xô lên đến tận những bậc thềm cửa và đập vào cửa sổ. Đằng sau ngôi nhà là vườn cây ăn quả nơi trền đất dốc. Và xung quanh ngôi nhà, ở trên những sườn đồi, luôn là những rặng vân sam to lớn với những tán lá khẽ đung đưa trong gió.

Bữa tối sinh nhật được dùng trong phòng của cụ bà - nơi từng là “căn phòng vườn quả” cho tới khi cụ bà, vào hai năm về trước, đã vui vẻ và thông thả thông báo rằng bà đã mệt mỏi với việc thức dậy trước bữa sáng và làm việc trong suốt khoảng thời gian giữa các bữa ăn tiếp sau đó.

“Ta sẽ dành phần đời còn lại của mình để được phục vụ.” Bà nói. “Ta đã dùng chín mươi năm cuộc đời mình hầu hạ người khác rồi.” *Và ra lệnh cho họ nữa*, những người nhà Lesley nghĩ thầm trong bụng. Nhưng tất nhiên họ không nói ra miệng, bởi vì đôi khi dường như cụ bà có thể nghe thấy dù cách hàng dặm. Một lần, chú Ebenezer đã nói gì đó về cụ bà, khi ở một mình trong phòng vào ban đêm, khi mà chú biết rằng chú là con người duy nhất ở trong nhà. Và chiều Chủ nhật hôm sau đó cụ bà đã nhắc lại lời đó với chú. Cụ bà nói Lucifer đã kể lại với cụ. Lucifer là con mèo của cụ. Và chú Ebenezer đột nhiên nhớ ra là con mèo *của chú* quả thực đã ngồi trên mép thùng khoai tây khi chú nói điều đó.

An toàn nhất là đừng nói gì về cụ bà.

Phòng của cụ bà là một căn phòng dài, màu xanh đục, nằm ở dải phía nam của ngôi nhà, với cửa kính mở ngay ra vườn quả. Những bức tường ở đó treo đầy ảnh các cô dâu nhà Lesley trong vòng sáu mươi năm qua, hầu hết bọn họ đều cầm những bó hoa lớn và những tấm mạng đẹp tuyệt trần. Ảnh của Clementine cũng có trong đó - Clementine là vợ đầu của Leander, người đã mất sáu năm trước cùng với cô con gái chưa được đặt tên của mình. Cụ bà treo bức ảnh đó ở bức tường ngay phía chân giường của mình để có thể nhìn thấy nó luôn luôn. Cụ bà rất quý Clementine. Ít nhất là cụ đã luôn khiến Lorraine ấn tượng với điều đó.

Bức ảnh khá đẹp - Clementine Lesley rất xinh. Cô không mặc váy cưới - thực tế là bức ảnh đã được chụp trước khi cô làm đám cưới và có đề tựa ở dưới *Clementine với hoa ly*. Cô tạo dáng đứng với hai cánh tay xinh xắn đặt

trên bệ và trong một bàn tay mảnh mai hoàn hảo - đôi bàn tay của Clementine đã trở thành truyền thống của cái đẹp - cô cầm một nhành hoa ly, và trùu mền nhìn vào đó. Cụ bà từng nói với Lorraine rằng một người khách đặc biệt từng đến Dải Vân Sam - một nghệ sĩ nổi danh quốc tế - đã nói như sau khi nhìn thấy bức ảnh này:

“Đôi bàn tay tuyệt diệu! Đôi bàn tay mà bất kỳ người đàn ông nào cũng sẽ không chút e sợ mà đặt tâm hồn mình vào đó!”

Lorraine đã thở dài và nhìn vào đôi bàn tay khá gầy guộc và nhỏ bé của mình. Không đẹp - thậm chí cũng chẳng xinh xắn nữa; mặc dù Leander từng một lần hôn lên những ngón tay của cô và nói... - nhưng Lorraine không kể với cụ bà những gì Leander nói - Có lẽ cụ bà sẽ thích cô hơn nếu cô nói ra.

Cụ bà có một chiếc đồng hồ ở góc cạnh giường - một chiếc đồng hồ đã điểm giờ cho những đám ma, đám cưới, chuyến đi, chuyến viếng thăm, gặp gỡ, tiệc tùng của năm thế hệ; chiếc đồng hồ “cụ” được bố chồng của bà mang về từ Scotland một trăm bốn mươi năm trước, (nhà Lesley tự hào về bản thân khi là những cư dân tiên phong trên hòn đảo Hoàng tử Edward). Chiếc đồng hồ vẫn chạy tốt và cụ bà đi ra khỏi giường hàng đêm để lên dây cho nó. Bà có lẽ vẫn sẽ làm vậy kể cả khi bà đã chết đi.

Một vật báu khác của bà nằm ở góc đối diện đó. Một chiếc hộp thủy tinh lớn với Alicia - con búp bê da thật nổi tiếng - ở trong đó. Mẹ của cụ bà là người buôn da thú và

con búp bê này không nằm trong truyền thống gia đình Lesley, nhưng mọi đứa trẻ nhà Lesley đều đã được nuôi lớn trong nỗi sợ hãi kinh khiếp về nó và câu chuyện đằng sau nó. Chị gái của mẹ cụ bà đã mất đứa con gái nhỏ ba tuổi duy nhất và không bao giờ hoàn toàn hồi phục tinh thần sau cú sốc. Bà cho làm một phiên bản bằng sáp của con gái mình và luôn giữ nó bên mình, nói chuyện với nó như thể nó là vật sống. Nó được mặc những chiếc váy thêu tuyệt đẹp của cô con gái đã chết, và đi một trong hai chiếc giày của cô bé. Chiếc kia thì được giữ ở trong một bàn tay sáp đang chuẩn bị mang vào bàn chân trần nhỏ bé thò ra khỏi nếp váy muslin. Con búp bê giống thật tới nỗi Lorraine luôn rùng mình khi đi qua nó, và Salome Silversides rất nghi ngờ tính đúng đắn của việc có một vật như thế ở trong nhà, đặc biệt sau khi cô biết rằng Lazarre, người làm thuê người Pháp, *ngĩ và kể rằng* đó là “Thánh” của cụ bà và tin rằng cụ bà thường xuyên cầu nguyện trước nó. Nhưng cả nhà Lesley lại có một niềm tự hào ở mức độ nào đó về nó. Không có gia đình nào khác ở đảo Hoàng tử Edward lại có thể khoe khoang về một con búp bê như thế. Nó thể hiện sự khác biệt của dòng họ Lesley và các du khách sẽ viết về nó trong tờ báo địa phương của họ khi họ kết thúc chuyến thăm viếng và trở về nhà.

Tất nhiên là lũ mèo cũng có mặt ở bữa tiệc. Lucifer và Phù thủy xứ Endor. Cả hai đều có bộ lông đen tuyền và đôi mắt tròn. Dải Vân Sam nổi tiếng vì có những chú mèo đen với mắt màu ánh hoàng ngọc. Con cái của chúng không được phân phát công khai mà được cho đi với sự phân biệt rõ ràng.

Lucifer là chú mèo yêu quý của cụ bà. Một chú mèo cảnh giác và khôn ngoan. Một chú mèo bí ẩn với quá nhiều những câu chuyện huyền bí đến nỗi thỉnh thoảng chúng lại rò rỉ ra từ chú. Phù thủy xứ Endor thì có cái tên rất ghê gớm, nhưng khi so với Lucifer thì chú ta chỉ là tay mơ. Salome thầm băn khoăn rằng tại sao cụ bà lại không cảm thấy e ngại khi đặt tên cho mèo theo tên của ngài Harry quá cố. Salome cũng khá thích mèo nhưng cô giận giữ khi chú Klon nói với cô rằng:

“Salome Silversides ư? Sao lại thế, với cái tên như thế cô phải là một con mèo mới đúng. Một giống Maltese mập mạp xù lông.”

“Tôi chắc chắn là mình trông không giống một con mèo.” Salome nói, khá là bị xúc phạm. Và chú Klon đồng ý rằng trông cô ấy không giống chút nào.

Cụ bà giống như một nữ thần lùn chín mươi hai tuổi và chắc chắn sẽ sống đến trăm tuổi. Một tạo hóa của tự nhiên nhắn nhúm, nhỏ bé với đôi mắt đen lóe sáng. Mọi thứ cụ làm hoặc nói đều mang hơi hướng tinh quái và thâm thúy. Cụ chỉ đạo cả “bộ tộc” Lesley và biết mọi thứ được nói ra và làm ra trong gia đình mình. Nếu cụ đã từ bỏ việc “làm hầu” thì chắc chắn cụ chưa từ bỏ việc “làm chủ”. Hôm nay cụ ngồi dựa vào một đồng gối màu đỏ thẫm, với chiếc mũ trắng viền lượn sóng mới tinh ôm quanh mặt cụ, ăn tối một cách nhiệt tình và nghĩ về những thứ sai trái cần được chỉnh lại cho đúng ở con dâu, cháu dâu và chất dâu của mình.

Bà trẻ, gần sáu mươi lăm tuổi, ngồi ở đầu chiếc bàn dài - bà là một phụ nữ xinh đẹp, cao ráo với đôi mắt sáng màu xanh nhạt và tóc trắng, bà là người mà cụ bà nghĩ rằng có tính khí khá là sỗ sàng. Trông bà chẳng giống một người bà truyền thống với mũ và đồ đan. Bà giống như một vị công chúa uy nghiêm trong bộ váy nhung màu tía với cái cổ ren tuyệt đẹp. Chiếc váy được may vào tám năm trước, nhưng bất cứ thứ gì bà trẻ mặc đều dứt khoát trông như đang là một thời thượng. Hầu hết người nhà Lesley đang có mặt đều nghĩ rằng bà trẻ không nên thôi mặc bộ váy đen cho dù là vì bữa tiệc sinh nhật. Nhưng bà trẻ cũng chẳng quan tâm về những gì người khác nghĩ, giống như cụ bà vậy. Bà trẻ là người nhà Blaisdell - một trong những “con người bướng bỉnh nhà Blaisdell” - và truyền thống của nhà Blaisdell thì cũng có bề dày như nhà Lesley, không thua chút nào.

Lorraine ngồi ở phía bên phải bà trẻ, với đứa bé ở trong chiếc nôi đặt bên cạnh cô. Nhờ có đứa trẻ mà cô có một tầm quan trọng không thể chối cãi chưa bao giờ cô được sở hữu. Tất cả nhà Lesley đều đã từng có chút phản đối “sự lựa chọn thứ hai” của Leander. Chỉ có mỗi lý do rằng cô là